

Raport z realizacji
Aktualizacji Programu Ochrony
Środowiska dla Powiatu Ławskiego na lata
2009-2012 z uwzględnieniem lat 2013-
2016
za okres 2009-2012

Ława, czerwiec 2013

Spis treści

I. WSTĘP.....	3
I.1. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA	3
I.2. METODYKA PRACY I MATERIAŁY WYKORZYSTANE DO OPRACOWANIA.....	3
II. STOPIEŃ REALIZACJI CELÓW I ZADAŃ PRZYJĘTYCH W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU ŁAWSKIEGO NA LATA 2009-2012 Z UWZGLĘDNIENIEM LAT 2013-2016	4
II.1. OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO	4
II.1.1. Ochrona przyrody i krajobrazu	4
II.1.2. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów	8
II.1.3. Ochrona powierzchni ziemi	10
II.1.4. Gospodarowanie zasobami geologicznymi.....	13
II.2. ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTANIE SUROWCÓW, MATERIAŁÓW, WODY I ENERGII ..	14
II.2.1. Kształtowanie stosunków wodnych i ochrona przed powodzią.....	14
II.2.2. Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych.....	16
II.3. JAKOŚĆ ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWO EKOLOGICZNE	18
II.3.1. Jakość wód	18
II.3.2. Gospodarka odpadami.....	22
II.3.3. Jakość powietrza atmosferycznego	23
II.3.4. Hałas.....	27
II.3.5. Promieniowanie elektromagnetyczne	29
II.3.6. Awarie	30
II.4. OCHRONA KLIMATU I ZAPOBIEGANIE NISZCZENIA OZONU STRATOSFERYCZNEGO.....	31
II.5. EDUKACJA EKOLOGICZNA.....	32
III. OCENA REALIZACJI PROGRAMU	38

I. WSTĘP

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.) w art. 18 ust. 2 nakłada na organ wykonawczy powiatu obowiązek sporządzania co 2 lata raportu z wykonania Programu ochrony środowiska.

Aktualizacja Programu ochrony środowiska dla powiatu iławskiego na lata 2009 – 2012 z uwzględnieniem lat 2013 – 2016 została przyjęta przez Radę Powiatu uchwałą Nr XXXV/228/09 z dnia 29.12.2009r.

Niniejszy dokument jest pierwszym tego typu dokumentem sporządzanym dla ww. Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska.

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska przedstawia i podsumowuje działania w zakresie ochrony środowiska na terenie powiatu iławskiego za okres 2009-2012r.

I.1. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA

Raport z realizacji programu ochrony środowiska służy ocenie realizacji przyjętych celów i zadań oraz efektów tych działań. Struktura raportu dostosowana została do uchwalonego Programu ochrony środowiska. Dlatego też stopień realizacji celów i zadań został omówiony w pięciu blokach tematycznych tak jak to zostało przedstawione w przyjętym Programie ochrony środowiska. Informacje te zostały przedstawione w formie tabelarycznej.

I.2. METODYKA PRACY I MATERIAŁY WYKORZYSTANE DO OPRACOWANIA

W Raporcie przedstawiono dane za lata 2009-2012. Informacje zawarte w Raporcie będą stanowiły podstawę do sporządzenia nowego Programu ochrony środowiska. Informacje na temat stanu realizacji poszczególnych zadań pozyskane zostały z poszczególnych urzędów gminy powiatu iławskiego.

II. STOPIEŃ REALIZACJI CELÓW I ZADAŃ PRZYJĘTYCH W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU ŁAWSKIEGO NA LATA 2009-2012 Z UWZGLĘDNIENIEM LAT 2013-2016

II.1. OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO

W obszarze tym zostało wyszczególnione cztery strefy tematyczne, dla których określono cele i zadania. Są to:

- Ochrona przyrody i krajobrazu,
- Ochrona i zrównoważony rozwój lasów,
- Ochrona powierzchni ziemi,
- Gospodarowanie zasobami geologicznym.

W kolejnych podpunktach został określony stopień realizacji wyznaczonych celów dla każdej ze strefy z osobna.

II.1.1. Ochrona przyrody i krajobrazu

CELE/DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	OCENA REALIZACJI ZADANIA (STAN NA 31.12.2012R.)
OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO		
<i>Ochrona przyrody i krajobrazu</i>		
Cel - Utrzymanie wysokich walorów krajobrazowych oraz różnorodności biologicznej i jej zrównoważone wykorzystanie		
1. Przestrzeganie przepisów dotyczących ochrony przyrody i środowiska w procesach inwestycyjnych,	2009 – 2012	Zadanie realizowane na bieżąco.
2. Tworzenie małoobszarowych form ochrony przyrody w oparciu o inwentaryzacje i waloryzacje przyrodnicze,	2009 – 2012	W okresie obowiązywania Programu na terenie gminy Lubawa został ustanowiony uchwałą nr XVI/104/12 pomnik przyrody nieożywionej – głaz narzutowy „Janek” w miejscowości Rumienica. Na terenie pozostałych gmin nie ustanowiono nowych form ochrony przyrody.

CELE/DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	OCENA REALIZACJI ZADANIA (STAN NA 31.12.2012R.)
<p>3. Uwzględnienie w opracowywanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wymogów ochrony środowiska i krajobrazu,</p>	<p>2009 – 2012</p>	<p>W okresie obowiązywania Programu poszczególne gminy powiatu opracowywały i uchwałyły miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. W większości plany te podlegały strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.</p> <p>Gmina Zalewo – w okresie obowiązywania Programu przyjęła 9 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Wszystkie podlegały strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.</p> <p>Gmina Lubawa - w okresie obowiązywania Programu przyjęła 6 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Wszystkie podlegały strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.</p> <p>Miasto Lubawa – w okresie obowiązywania Programu przyjęła 8 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Wszystkie podlegały strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko</p> <p>Gmina Kiszelice - w okresie obowiązywania Programu przyjęła 1 zmianę do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Zmiana ta nie wymagała przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.</p> <p>Miasto Iława – w okresie obowiązywania Programu uchwalony został nowy plan obejmujący obszar całego miasta. Dla tego planu przeprowadzona została strategiczna ocena oddziaływania na środowisko.</p> <p>Gmina Susz – w okresie obowiązywania Programu przyjęto 3 mpzp dla których przeprowadzono strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko.</p> <p>Gmina Iława - w okresie obowiązywania Programu przyjęto 6 mpzp dla których przeprowadzono strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko.</p>
<p>4. Ochrona linii brzegowych zbiorników wodnych, w szczególności poprzez konsekwentne utrzymanie wokół jezior i rzek stref ochronnych zagospodarowanych trwałą zielenią,</p>	<p>2009 – 2012</p>	<p>Gmina Zalewo – dla jeziora Pozorty w miejscowości Pozorty, jeziora Dauby w miejscowości Mozgowo, jeziora Jeziorak w miejscowości Duba wyznaczone zostały strefy brzegowe zagospodarowane trwałą zielenią.</p> <p>Gmina Kiszelice – wokół jeziora Goryńskiego i jeziora Trupel wyznaczone są strefy zagospodarowane trwałą zielenią.</p> <p>Gmina Lubawa – brak danych</p> <p>Miasto Iława – dla jeziora Iławskiego, jeziora Małe Iławskie oraz jeziora Jeziorak wyznaczono strefy trwale zagospodarowane zielenią.</p> <p>Miasto Lubawa – wokół jezior nie ma wyznaczonych stref ochronnych zagospodarowanych trwałą zielenią.</p> <p>Gmina Susz – wokół jeziora Suskiego wyznaczono strefę trwale zagospodarowaną zielenią.</p> <p>Gmina Iława – wokół jezior nie ma wyznaczonych stref zagospodarowanych trwałą zielenią.</p>

CELE/DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	OCENA REALIZACJI ZADANIA (STAN NA 31.12.2012R.)
<p>5. Planowanie przeznaczenia terenów pod rekreację oraz infrastrukturę turystyczną w sposób nie naruszający walorów środowiska i krajobrazu,</p>	<p>2009 – 2012</p>	<p>W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wyznaczone zostały obszary przeznaczone pod infrastrukturę turystyczną. Sposób zagospodarowania tych terenów uwzględnia sposób gospodarowania właściwy formie ochrony przyrody w której się znajduje.</p> <p>Gmina Iława – tereny pod infrastrukturę turystyczną znajdują się głównie nad jeziorem Jeziorak</p> <p>Miasta Iława – tereny oznaczone symbolem UT – tereny turystyczne, rekreacyjne i sportowe znajdują się na ulicach:</p> <p>Chodkiewicz, Sienkiewicza, Biskupskiej, Konstytucji 3 Maja, Kajki, Lipowy Dwór, Dąbrowskiego, Wyspa Wielka Żuława, Boboli, Jagiellończyka, Kościuszki, Jagiełły, Ostródzkiej, Długiej, tereny przy jeziorze Iławskim.</p> <p>Gmina Susz – tereny pod infrastrukturę turystyczną znajdują się nad jeziorem Suskim.</p> <p>Miasto Lubawa – tereny pod infrastrukturę turystyczną obejmują południową i północno-wschodnią część miasta.</p> <p>Gmina Lubawa – brak danych</p> <p>Gmina Kisielice - tereny pod infrastrukturę turystyczną obejmują działki nad jeziorem Goryńskim oraz nad jeziorem Trupel.</p> <p>Gmina Zalewo - tereny pod infrastrukturę turystyczną obejmują tereny przyległe do następujących jezior:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pozorty w miejscowości Pozorty, – Dauby w miejscowości Mozgowo i Wielowieś, – Jeziorak w miejscowości Skitławki, Matyty i Wieprz – Kocioł w miejscowości Urowo.
<p>6. Kontrola turystyki i wypoczynku na terenach o dużej wartości przyrodniczej,</p>	<p>2009 – 2012</p>	<p>Zadanie realizowane na bieżąco przez Zespół Parków Krajobrazowych Pojezierza Iławskiego i Wzgórz Dylewskich w Jerzwałdzie.</p>
<p>7. Odpowiednie oznakowanie szlaków turystycznych wraz z informacjami o regulaminie, obowiązujących przepisach i karach za ich naruszenie.</p>	<p>2009 – 2012</p>	<p>Gmina Zalewo, Lubawa, Miasto Iława i gmina Iława oceniła stopień oznakowania szlaków turystycznych jako zadowalający/wystarczający. Jedyne Miasto Lubawa stwierdziła iż stopień oznakowania szlaków turystycznych jest niezadowalający. Gmina Kisielice posiada oznakowane jedynie szlaki rowerowe o długości ok. 34 km.</p> <p>Gmina Susz – brak danych</p>

Podsumowanie:

1. Cele wyznaczone w tym dziale były realizowane w zadowalającym stopniu. W okresie obowiązywania Programu ochrony środowiska ustanowiono na terenie gminy Lubawa nowy pomnik przyrody.
2. Dokumenty planistyczne opracowane w okresie obowiązywania Programu ochrony środowiska podlegały strategicznej ocenie oddziaływania na

środowisko, co zapewniło uwzględnienie wymogów ochrony środowiska w tych dokumentach.

3. Wyznaczone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego tereny turystyczne i rekreacyjne precyzują zasady gospodarowania z uwzględnieniem form ochrony przyrody w której się znajdują. Większość terenów turystycznych i rekreacyjnych wyznaczonych została wokół jezior. Jeziora te posiadają także wyznaczone strefy zagospodarowane trwałą zielenią.
4. Połowa gmin powiatu iławskiego uznała iż stopień oznakowania szlaków turystycznych jest zadowalający.

II.1.2. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów

CELE/DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	OCENA REALIZACJI ZADANIA (STAN NA 31.12.2012R.)
OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO		
Ochrona i zrównoważony rozwój lasów		
Cel - Zwiększenie lesistości powiatu		
1. Określenie gruntów przeznaczonych do zalesień i granic polno-leśnych w planach zagospodarowania przestrzennego.	2009 – 2012	<p>Gmina Zalewo – w mpzp nie wyznaczono terenów do zalesień oraz granic polno-leśnych.</p> <p>Gmina Lubawa – w mpzp na cele leśne przeznaczonych zostało ok. 29 ha gruntu. Brak danych na temat granic polno-leśnych.</p> <p>Gmina Kisielice – w mpzp wyznaczone zostały tereny przeznaczone do zalesień, które stanowią ok. 2% powierzchni gminy. W planach tych nie wyznaczono zaś granic polno-leśnych.</p> <p>Miasto Iława – w mpzp wyznaczono teren o powierzchni ok. 11 ha przeznaczony na potrzeby zalesień. W planach tych nie ma wyznaczonych granic polno-leśnych.</p> <p>Miasto Lubawa – w mpzp wyznaczono ok. 16 ha powierzchni, która została przeznaczona do zalesienia. W planach tych nie wyznaczono granic polno-leśnych.</p> <p>Gmina Susz – w mpzp nie wyznaczono gruntów do zalesień.</p> <p>Gmina Iława – w mpzp potencjalnymi terenami do zalesień są grunty rolne stanowiące ok. 40% terenu gminy. W mpzp nie wyznaczono granic polno-leśnych.</p>
2. Opracowania dokumentacji glebowo-siedliskowej i urzędzeniowej dla lasów prywatnych.	2009 – 2012	<p>W okresie obowiązywania Programu wzrosła powierzchnia lasów prywatnych objętych dokumentacją urzędzeniową z 2 211,80 ha w 2009 r do 2 247,45 ha w 2012 r.</p> <p>W 2012 r. opracowane zostały dokumentacje urzędzeniowe dla 438,82 ha lasów prywatnych.</p>
3. Zalesianie gruntów marginalnych w szczególności w zlewniach jezior, obszarach wododziałowych, korytarzy ekologicznych.	2009 – 2012	<p>Na terenie powiatu iławskiego w latach 2008 - 2011r. zostały zalesione 344,0 ha gruntów nieleśnych. Prawie wszystkie zalesienia dotyczyły gmin wiejskich, tylko w jednym przypadku w 2009 roku zalesiono 0,1 ha powierzchni miasta Iława. Najwyższym udziałem w zalesieniach wykazała się gmina Kisielice – 131,2 ha, następnie gmina Susz – 116,4 ha, gmina Zalewo – 61,4 ha, gmina Iława – 17,6 ha, gmina Lubawa – 17,3 ha.</p> <p>Na przestrzeni 2007-2011 wzrósł odsetek lasów prywatnych (+0,6%) oraz gminnych (+0,1%), natomiast zmniejszeniu uległa powierzchnia lasów Skarbu Państwa (-0,9%).</p>
4. Zachowanie naturalnych ekosystemów leśnych	2009 – 2012	Zadanie realizowane na bieżąco.

CELE/DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	OCENA REALIZACJI ZADANIA (STAN NA 31.12.2012R.)
5. Odbudowa drzewostanu zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych na gruntach państwowych i prywatnych.	2009 – 2012	Z informacji udzielonych przez gminy wynika, że jedynie na terenie gminy Kisielice i gminy Ława prowadzone były prace związane z odbudową drzewostanu zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych. Brak jest jednak dokładnych danych na ten temat.
6. Budowa i utrzymanie na obszarach leśnych infrastruktury służącej celom dydaktyczno-turystycznym.	2009 – 2012	Na terenie gminy Kisielice w okresie obowiązywania Programu przebudowano plaże nad jeziorem Rakowym w Sobiewoli. Na terenie gminy Ława także prowadzono prace z budową nowej infrastruktury dydaktyczno-turystycznej. Na terenie pozostałych gmin na terenach leśnych nie wybudowano nowej infrastruktury dydaktyczno-turystycznej. Utrzymanie istniejącej infrastruktury jest realizowane na bieżąco.
7. Ochrona i zwiększanie biologicznej różnorodności lasów.	2009 – 2012	Zadanie realizowane na bieżąco przez właściwe nadleśnictwa.

Podsumowanie:

1. W gminnych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego nie są wyznaczane granice polno-leśne. W planach tych w przypadku większości gmin (oprócz gminy Susz) wyznaczone są tereny przeznaczone do zalesień.
2. W okresie obowiązywania Programu wzrosła powierzchnia lasów prywatnych objętych dokumentacją urzędniową.
3. W okresie obowiązywania programu zalesiono 344,0 ha gruntów nieleśnych. Lesistość powiatu ławskiego wynosi obecnie 26,5%,
4. W okresie obowiązywania Programu na terenie gminy Kisielice i Ława prowadzono prace nad odbudową zniszczonego w czasie klęsk żywiołowych drzewostanu.
5. Na terenie gminy Kisielice i Ława podjęto działania związane z budową infrastruktury dydaktyczno-turystycznej. Utrzymanie istniejącej infrastruktury jest realizowane na bieżąco.

II.1.3. Ochrona powierzchni ziemi

CELE/DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	OCENA REALIZACJI ZADANIA (STAN NA 31.12.2012R.)
Ochrona powierzchni ziemi		
Cel – Racjonalne użytkowanie ziemi i wysoka jakość gleb		
1. Rekultywacja terenów zdegradowanych	2009 – 2012	<p>W okresie obowiązywania Programu podejmowane były działania związane z rekultywacją terenów zdegradowanych. W 2009 roku zrekultywowano 1,07 ha, w 2010 roku 7,6 ha, a w 2012 roku – 3,67 ha. Jedynie w 2011 roku nie prowadzono rekultywacji.</p> <p>Pomimo prowadzonych rekultywacji nie odnotowano spadku ogólnej ilości gruntów zdegradowanych i zdewastowanych. W 2009 roku powierzchnia gruntów zdegradowanych wynosiła 55,95 ha, a w 2012 roku – 58,82 ha (wzrost o 2,87 ha), natomiast powierzchnia gruntów zdewastowanych w 2009 roku wynosiła 167,58 ha, a w 2012 roku 171,25 ha (wzrost o 3,67 ha).</p>
2. Prawidłowe rolnicze użytkowanie gruntów.	2009 – 2012	Zadanie realizowane na bieżąco.

CELE/DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	OCENA REALIZACJI ZADANIA (STAN NA 31.12.2012R.)
<p>3. Wykonywanie i utrzymywanie urządzeń melioracji wodnych.</p>	<p>2009 – 2012</p>	<p>Gmina Susz - w okresie obowiązywania Programu ochrony środowiska powierzchnia zajmowana przez rowy melioracyjne zmniejszyła się o 2,25 ha. Obecnie rowy melioracyjne na terenie Gminy Susz zajmują powierzchnię 136,76 ha</p> <p>Gmina Zalewo - w okresie obowiązywania Programu ochrony środowiska powierzchnia zajmowana przez rowy melioracyjne zmniejszyła się o 4,44 ha. Obecnie rowy melioracyjne zajmują powierzchnię 101,53 ha.</p> <p>Gmina Lubawa - w okresie obowiązywania Programu ochrony środowiska powierzchnia zajmowana przez rowy melioracyjne zmniejszyła się o 3,16 ha. Obecnie rowy melioracyjne zajmują powierzchnię 102,74 ha.</p> <p>Gmina Kisielice - w okresie obowiązywania Programu ochrony środowiska powierzchnia zajmowana przez rowy melioracyjne zmniejszyła się o 1,52 ha. Obecnie rowy melioracyjne zajmują powierzchnię 82,63 ha.</p> <p>Miasto Iława - w okresie obowiązywania Programu ochrony środowiska powierzchnia zajmowana przez rowy melioracyjne zwiększyła się o 0,12 ha. Obecnie rowy melioracyjne zajmują powierzchnię 5,47 ha.</p> <p>Miasto Lubawa - w okresie obowiązywania Programu ochrony środowiska powierzchnia zajmowana przez rowy melioracyjne zwiększyła się o 0,03 ha. Obecnie rowy melioracyjne zajmują powierzchnię 6,99 ha</p> <p>Gmina Iława - w okresie obowiązywania Programu ochrony środowiska powierzchnia zajmowana przez rowy melioracyjne zwiększyła się o 0,59 ha. Obecnie rowy melioracyjne zajmują powierzchnię 200,41 ha.</p> <p>Wykonywanie i utrzymanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych prowadzone są przez właścicieli gruntów. Na terenie powiatu iławskiego działają dwie spółki wodne zrzeszające właścicieli gruntów i wykonujące w ich imieniu konserwację urządzeń melioracji wodnych szczegółowych. Nadzór nad działalnością spółek wodnych oraz nad utrzymaniem melioracji wodnych szczegółowych sprawuje Starosta. Zadanie realizowane jest na bieżąco.</p>
<p>4. Ochrona zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych.</p>	<p>2009 – 2012</p>	<p>Zadanie realizowane na bieżąco.</p>
<p>5. Szkolenia dla rolników w zakresie zasad dobrej praktyki rolniczej zgodnie z Kodeksem Dobrej Praktyki Rolniczej.</p>	<p>2009 – 2012</p>	<p>Na terenie powiatu prowadzone są cykliczne szkolenia dla rolników przez Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Iławie. W okresie obowiązywania Programu prowadzone były szkolenia na temat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zastosowania środków ochrony roślin sprzętem naziemnym, • Modernizacji gospodarstw oraz spełnienia standardów w gospodarstwach rolnych, • Ochrona środowiska oraz dobrostanu zwierząt, • Technologii produkcji rolnej.
<p>6. Wapnowanie gleb bardzo kwaśnych i kwaśnych.</p>	<p>2009 – 2012</p>	<p>Zadanie realizowane na bieżąco.</p>

CELE/DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	OCENA REALIZACJI ZADANIA (STAN NA 31.12.2012R.)
7. Zakładanie i ochrona trwałych użytków zielonych.	2009 – 2012	Zadanie realizowane na bieżąco.

Podsumowanie:

5. Nie wystarczający stopień rekultywacji terenów zdegradowanych. Tępo wzrostu powierzchni zdegradowanych jest wyższe niż stopień rekultywacji.
6. W większości przypadków zmniejszeniu uległa powierzchnia zajmowana przez rowy melioracyjne. Tylko jedna gmina (miasto Ława) odnotowało wzrost powierzchni zajmowanej przez rowy.
7. Pozostałe zadania realizowane są na bieżąco.

II.1.4. Gospodarowanie zasobami geologicznymi

CELE/DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	OCENA REALIZACJI ZADANIA (STAN NA 31.12.2012R.)
Gospodarka zasobami geologicznymi		
Cel - Eksploatacja kopalni zgodnie z zasadami rozwoju zrównoważonego		
1. Kontrola sposobu eksploatacji złóż oraz określenie przyszłych kierunków rekultywacji.	2009 – 2012	Zadanie realizowane na bieżąco.
2. Sukcesywna rekultywacja wyrobisk w kierunku rolnym lub leśnym.	2009 – 2012	W okresie obowiązywania Programu rekultywacji poddano 3 tereny poeksploatacyjne.

Podsumowanie:

1. Cele wyznaczone w obszarze gospodarowania zasobami geologicznymi w okresie obowiązywania Programu były realizowane systematycznie w stopniu zadowalającym.

II.2. ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTANIE SUROWCÓW, MATERIAŁÓW, WODY I ENERGII

II.2.1. Kształtowanie stosunków wodnych i ochrona przed powodzią

CELE/DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	OCENA REALIZACJI ZADANIA (STAN NA 31.12.2012R.)
ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTANIE MATERIAŁÓW, WODY I ENERGII		
Kształtowanie zasobów wodnych oraz ochrona przed powodzią		
Cel - Racjonalne wykorzystanie zasobów wodnych		
1. Ustanowienie stref ochrony ujęć komunalnych.	2009 – 2012	W okresie obowiązywania Programu nie ustanowiono nowych stref ochronnych dla ujęć wód podziemnych.
2. Odpowiednie zagospodarowanie obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych i stref ochrony ujęć.	2009 – 2012	W okresie obowiązywania Programu nie były prowadzone kontrole zagospodarowania stref ochrony ujęć wód.
3. Likwidacja nieczynnych ujęć wody.	2009 – 2012	W okresie obowiązywania Programu nie zostały zlikwidowane żadne ujęcia.
4. Budowa i modernizacja sieci wodociągowej oraz stacji uzdatniania wody.	2009 – 2012	<p>Gmina Zalewo - wykonano 3,440 km sieci wodociągowej. Modernizacji poddano 192 m sieci.</p> <p>Gmina Lubawa – wykonano 1,62 km sieci wodociągowej. Nie modernizowano istniejących instalacji.</p> <p>Gmina Kisielice – wykonano 1,9 km sieci wodociągowej. Nie modernizowano istniejących instalacji.</p> <p>Miasto Iława – brak danych.</p> <p>Miasto Lubawa – wykonano 2,381 km sieci wodociągowej. Modernizacji poddano 500 m instalacji wodociągowej.</p> <p>Gmina Iława – wykonano 8,8 km nowej sieci wodociągowej.</p> <p>Gmin Susz – brak danych</p>
5. Identyfikacja głównych obszarów zasilania wód podziemnych i odpowiednie ich zagospodarowanie.	2009 – 2012	GZWP 210 posiada opracowaną dokumentację hydrogeologiczną w której wyznaczone zostały strefy zasilania. Wyznaczone strefy nie posiadają obecnie mocy prawnej.
6. Wdrożenie systemu zarządzania zasobami wodnymi.	2009 – 2012	W okresie obowiązywania Programu tylko jedna gmina (miasto Lubawa) podjęła działania mające na celu zarządzanie zasobami wodnymi. Podjęte działania dotyczą monitorowania sieci wodociągowej zaopatrującej miasta Lubawa i wsie Fijewo, i Losy. Monitoring ma za zadanie wykazanie ilości wody wyprodukowanej oraz strat wody na sieci.

CELE/DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	OCENA REALIZACJI ZADANIA (STAN NA 31.12.2012R.)
7. Utrzymanie i odnawianie urządzeń melioracyjnych.	2009 – 2012	<p>Utrzymanie i odwadnianie urządzeń melioracji wodnych prowadzone są przez właścicieli gruntów oraz właściwe zarządy melioracji.</p> <p>Na terenie powiatu iławskiego działają dwie spółki wodne zrzeszające właścicieli gruntów i wykonujące w ich imieniu konserwację urządzeń melioracji wodnych szczegółowych. Nadzór nad działalnością spółek wodnych oraz nad utrzymaniem melioracji wodnych szczegółowych sprawuje Starosta. Zadanie realizowane jest na bieżąco.</p>

Podsumowanie:

2. W okresie obowiązywania Programu w przypadku ujęć wód podziemnych nie podjęto działań w zakresie likwidacji nieczynnych ujęć, kontroli wyznaczonych stref ochronnych, czy też utworzenia nowych stref ochronnych.
3. Wszystkie gminy powiatu w okresie obowiązywania Programu ochrony środowiska realizowały inwestycje związane z budową i modernizacją sieci wodociągowych.
4. Identyfikacja stref zasilania głównych zbiorników wód podziemnych zajmuje się Państwowy Instytut Geologiczny. Dla GZWP 210 opracowana została już dokumentacja hydrogeologiczna wyznaczająca strefy zasilania. Zgodnie z art. 60 ustawy Prawo wodne (Dz. U. z 2012r., poz. 145 z późn. zm.) obszar ochronny GZWP ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej na podstawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza, wskazując zakazy, nakazy lub ograniczenia oraz obszary, na których one obowiązują stosownie do art. 59. Obecnie w Planie gospodarowania wodami nie wskazano potrzeby ustanowienia obszaru ochronnego tego zbiornika. Właściwe zagospodarowanie stref zasilania będzie możliwe po ustanowieniu obszaru ochronnego GZWP.
5. Na terenie powiatu jedynie miasto Lubawa podjęło działania w zakresie wdrożenia systemu zarządzania zasobami wodnymi.

II.2.2. Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych

CELE/DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	OCENA REALIZACJI ZADANIA (STAN NA 31.12.2012R.)
Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych		
Cel - Dalsze zwiększanie udziału OZE w bilansie zużycia nośników energii		
1. Prowadzenie działań edukacyjnych.	2009 – 2012	<p>Miasto Lubawa – brak działań.</p> <p>Miasto Iława - W roku 2010 zorganizowany został wspólnie z Fundacją Zielone Płuca Polski piknik pod nazwą „Nasza Misja – Mniejsza Emisja”</p> <p>W roku 2011 nauczyciele przedszkoli i szkół podstawowych z terenu miasta w ramach projektu finansowanego przez NFOŚiGW uczestniczyli w warsztatach zorganizowanych przez Zespół Parków Krajobrazowych w Jerzwałdzie pn. „Edukacja na temat odnawialnych źródeł energii”. W warsztatach uczestniczyło również 6 klas ze Szkoły Podstawowej nr 4 w Iławie.</p> <p>W roku 2012 Miasto Iława było organizatorem IV Międzynarodowej Konferencji „Zielone ponad granicami. Zrównoważona energia dla wszystkich ludzi”. W konferencji brali udział również mieszkańcy Iławy.</p> <p>Gmina Kisielice – prowadziła spotkania informacyjne poświęcone tematyce OZE dla gospodarstw indywidualnych. Uczestnikami spotkań byli mieszkańcy gminy. Efektem tych spotkań była realizacja jednego projektu wykorzystania OZE.</p> <p>Gmina Lubawa – brak danych.</p> <p>Gmina Zalewo – brak działań.</p> <p>Gmina Iława – w okresie obowiązywania Programu nie prowadzono działań edukacyjnych w zakresie odnawialnych źródeł energii.</p> <p>Gmina Susz - w okresie obowiązywania Programu ochrony środowiska nie były prowadzone działania promocyjne i doradztwo związane z pozyskiwaniem energii z odnawialnych źródeł</p> <p>Starostwo Powiatowe w Iławie – W roku 2011 organizowane były konferencje oraz warsztaty nt. odnawialnych źródeł energii z udziałem przedsiębiorców, instytucji oraz mieszkańców powiatu iławskiego.</p>

CELE/DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	OCENA REALIZACJI ZADANIA (STAN NA 31.12.2012R.)
<p>2. Wspieranie i aktywizacja samorządów lokalnych i przedsiębiorców w kierunku wykorzystania zasobów odnawialnych (biomasa, biogaz, energetyka wodna, geotermalna, słoneczna i wiatrowa).</p>	<p>2009 – 2012</p>	<p>Miasto Lubawa – nie udzielono wsparcia. Miasto Iława – nie udzielono wsparcia. Gmina Kisielice – udzielała wsparcia doradczego w zakresie wykorzystania OZE. Ze wsparcia korzystali zainteresowani przedsiębiorcy. Gmina Lubawa – brak danych. Gmina Zalewo – nie udzielono wsparcia. Gmina Iława – nie udzielono wsparcia. Gmina Susz - nie udzielono wsparcia. Starostwo Powiatowe w Iławie – W styczniu 2011 roku Powiat Iławski przystąpił jako członek wspierający do stowarzyszenia działającego pod nazwą Powiślańska Regionalna Agencja Zarządzania Energią z siedzibą w miejscowości Górki k. Kwidzyna. W ramach współpracy organizowano konferencje oraz warsztaty dot. wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych. Ponadto opracowano „Ocenę zapotrzebowania na energię oraz potencjału jego zaspokojenia ze szczególnym uwzględnieniem odnawialnych źródeł energii w powiecie iławskim w latach 2010-2020” oraz „Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy susz na lata 2011-2026”.</p>

Podsumowanie:

1. Na terenie powiatu w okresie obowiązywania Programu ochrony środowiska działania edukacyjne prowadzone były przez zarząd powiatu oraz miasto Iława i gminę Kisielice.
2. W okresie obowiązywania Programu wsparcia lokalnym przedsiębiorcom w zakresie OZE udzielała gmina Kisielice oraz Starostwo Powiatowe w Iławie.

II.3. JAKOŚĆ ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWO EKOLOGICZNE

II.3.1. Jakość wód

CELE/DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	OCENA REALIZACJI ZADANIA (STAN NA 31.12.2012R.)
JAKOŚĆ ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWO EKOLOGICZNE		
Jakość wód		
Cel - Dobry stan wód		
1. Sukcesywna modernizacja oczyszczalni ścieków.	2009 – 2012	<p>Gmina Zalewo – w okresie obowiązywania programu nie modernizowano oczyszczalni ścieków.</p> <p>Gmina Lubawa - w okresie obowiązywania programu nie modernizowano oczyszczalni ścieków. W 2013 roku rozpoczęto prace nad budową biologicznej oczyszczalni o urządzenia w Kazanicach. Planowane miejscowości do skanalizowania Kazanice, Byszwałd i Rożental.</p> <p>Gmina Kisielice – w okresie obowiązywania Programu została zmodernizowana oczyszczalnia miejska w Kisielicach. Modernizacja polegała na rozbudowie oczyszczalni o urządzenia przeróbki osadu. Rozbudowa miała na celu uporządkowanie gospodarki osadami oraz zwymiarowanie dopływających ścieków surowych tłoczonych z miejscowości Kisielice, Łodygowo- Limża oraz po rozbudowie kanalizacji z miejscowości Goryń - Sobiewola- Kantowo. Powyższe zadanie zostało zrealizowane przez zastosowanie urządzeń do odwadniania osadu i piaskownika zlokalizowanych w budynku.</p> <p>Miasto i Gmina Ława - W latach 2009-2012 na terenie Oczyszczalni Ścieków w Dziarnach koło Ławy przeprowadzono modernizację części mechanicznej ciągu technologicznego oczyszczania ścieków w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. W ramach tego zadania zmodernizowano następujące obiekty:</p> <ol style="list-style-type: none"> Tłuszczownik – wymiana systemu napowietrzania; Piaskownik – montaż systemu zgarniania i odbioru piasku wraz z separatorem piasku; Osadniki wstępny szt. 2 – montaż nowych zgarniaczy Osadniki wtórne szt. 2 – wymiana zgarniaczy i koryt przelewowych <p>Modernizacja obejmowała także naprawy powierzchni betonowych w w/w obiektach.</p> <p>W ramach POIŚ zakupiono i zamontowano na oczyszczalni ścieków wirówkę dekantacyjną i agregat kogeneracyjny.</p> <p>Miasto Lubawa – w okresie obowiązywania modernizacji uległa oczyszczalnia ścieków w Lubawie. Prace modernizacyjne rozpoczęły się w 2010 roku i polegały na : remoncie zbiorników, wymianie praktycznie wszystkich urządzeń, remoncie pompowni ścieków surowych, stacji trafo, agregatorni, budowy nowego punktu zlewnego, budynku garażowego i stacji odwadniania osadów oraz modernizacji piaskownika. Zakończenie prac remontowych nastąpiło w 2011r.</p> <p>Gmina Susz – brak danych</p>

CELE/DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	OCENA REALIZACJI ZADANIA (STAN NA 31.12.2012R.)
2. Prawidłowa modernizacja istniejących i likwidacja nieczynnych ujęć wody.	2009 – 2012	W okresie obowiązywania Programu na terenie powiatu nie modernizowano, ani nie zlikwidowano nieczynnych ujęć wody.
3. Budowa i modernizacja kanalizacji sanitarnej.	2009 – 2012	<p>Gmina Zalewo – w 2010 roku została w wykonana kanalizacja sanitarna o długości 2915 m w miejscowości Bądky.</p> <p>Gmina Kisielice – w okresie obowiązywania Programu wykonano 14,1 km sieci kanalizacyjnej.</p> <p>Miasto Lubawa – w okresie obowiązywania programu zostało wybudowane 2114 mb kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej oraz 680 mb kanalizacji sanitarnej tłocznej. Natomiast zmodernizowana została sieć kanalizacji sanitarnej na ul. Rynek w Lubawie w długości 138 mb.</p> <p>Gmina i Miasto Iława - w okresie obowiązywania programu zostało wybudowane 11,5 km kanalizacji, modernizacji uległo 1,65 km.</p> <p>Gmina Susz – brak danych</p> <p>Gmina Lubawa – brak danych</p>
4. Modernizacja stacji uzdatniania wody.	2009 – 2012	<p>Gmina Zalewo – nie modernizowano stacji uzdatniania wody.</p> <p>Gmina Kisielice – nie modernizowano stacji uzdatniania wody.</p> <p>Gmina Lubawa – w 2010 modernizacji podlegała stacja uzdatniania wody Omule. Prace modernizacyjne obejmowały wymianę filtrów, wymianę urządzeń.</p> <p>Miasto Lubawa – w okresie obowiązywania Programu nie nastąpiła modernizacja stacji uzdatniania wody.</p> <p>Miasto Iława - Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Iławie polegała na uzupełnieniu złoża filtracyjnego w filtrach oraz zakup systemu monitoringu wspomagającego pracę SUW.</p> <p>Gmina Susz – brak danych</p> <p>Gmina Iława – brak danych</p>
5. Sukcesywna kanalizacja obszarów rozwoju turystycznego w szczególności nad jeziorami.	2009 – 2012	<p>Gmina Zalewo – nie wykonano kanalizacji na terenach rozwoju turystycznego</p> <p>Gmina Lubawa – nie wykonano kanalizacji na terenach rozwoju turystycznego</p> <p>Gmina Kisielice – nie wykonano kanalizacji na terenach rozwoju turystycznego</p> <p>Miasto Lubawa – nie wykonano kanalizacji na terenach turystycznych.</p> <p>Gmina Iława – brak danych</p> <p>Miasto Iława – brak danych</p> <p>Gmina Susz – brak danych</p>

CELE/DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	OCENA REALIZACJI ZADANIA (STAN NA 31.12.2012R.)
6. Rozbudowa kanalizacji deszczowej w obszarach miejskich.	2009 – 2012	<p>Gmina Zalewo – nie wykonano kanalizacji deszczowej w tym okresie</p> <p>Gmina Lubawa – nie wykonano kanalizacji deszczowej w tym okresie</p> <p>Gmina Kisielice - w mieście Kisielice wykonano kanalizację deszczową w ciągu ulicy Kolejowej i Prusa. W ramach niniejszego zadania wykonano sieć kanalizacji deszczowej o łącznej długości wraz z przykanalikami 1620,5 m.</p> <p>Miasto Lubawa – w okresie obowiązywania Programu została wykonana kanalizacja deszczowa na ul. Piaskowej w Lubawie o długości 380 mb a także na ul. Grunwaldzkiej oraz ul. Św. Barbary w Lubawie.</p> <p>Gmina Ława– brak danych</p> <p>Miasto Ława– brak danych</p> <p>Gmina Susz – brak danych</p>
7. Wyposażenie sieci kanalizacji deszczowej w urządzenia podczyszczające.	2009 – 2012	<p>Gmina Zalewo – nie wyposażono sieci kanalizacji deszczowej w urządzenia podczyszczające</p> <p>Gmina Kisielice – nie wyposażono sieci kanalizacji deszczowej w urządzenia podczyszczające</p> <p>Miasto Lubawa – w okresie obowiązywania Programu zamontowano na sieci kanalizacji deszczowej urządzenia podczyszczające w postaci dwóch separatorów piasku: na ul. Św. Barbary oraz na ul. Grunwaldzkiej w Lubawie</p> <p>Gmina Ława– brak danych</p> <p>Miasto Ława– brak danych</p> <p>Gmina Susz – brak danych</p> <p>Gmina Lubawa – brak danych</p>
8. Kontrola przestrzegania wymagań stref ochronnych wód podziemnych.	2009 – 2012	<p>W okresie obowiązywania programu nie prowadzono kontroli zagospodarowania stref ochronnych wód podziemnych.</p>

Podsumowanie:

1. W okresie obowiązywania programu zmodernizowano 3 oczyszczalnie ścieków – miejską oczyszczalnię ścieków w Kisielicach, oczyszczalnię ścieków w Dziarnach k/Ławy, a także oczyszczalnię ścieków w Lubawie.
2. Na terenie powiatu w okresie obowiązywania Programu nie likwidowano nieczynnych ujęć wód.
3. W okresie obowiązywania programu na terenie powiatu zostało wybudowane 30,6 km kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej oraz 680 mb kanalizacji sanitarnej tłocznej. Natomiast modernizacji poddane zostało 138 mb kanalizacji.
4. Na terenie powiatu w okresie obowiązywania programu modernizacji uległa jedna stacja uzdatniania wody Omule (gmina Lubawa). Prace modernizacyjne obejmowały wymianę filtrów, wymianę urządzeń.

5. W okresie obowiązywania Programu sieci kanalizacji deszczowej zostały wykonane w mieście Kisielice i Lubawie. Urządzenia podczyszczające zostały zamontowane na ul. Św. Barbary oraz na ul. Grunwaldzkiej w Lubawie.
6. W okresie obowiązywania Programu nie przeprowadzono kontroli w zakresie zagospodarowania stref ochronnych wód podziemnych.

II.3.2. Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami
Cele: Minimalizacja zagrożeń środowiska powodowanych przez odpady Realizacja powiatowego planu gospodarki odpadami

Niniejszy Raport z realizacji Programu ochrony środowiska nie obejmuje zagadnień związanych z Planem gospodarki odpadami.

II.3.3. Jakość powietrza atmosferycznego

CELE/DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	OCENA REALIZACJI ZADANIA (STAN NA 31.12.2012R.)
Jakość powietrza atmosferycznego		
Cel - Poprawa jakości i ochrona powietrza		
1. Modernizacja systemów ogrzewania.	2009 – 2012	<p>Miasto Iława – brak danych</p> <p>Gmina Kisielice – W latach 2010-2013 Gmina zrealizowała projekt pn. „Rozbudowa sieci ciepłowniczej na terenie miasta Kisielice, służącej do przesyłu energii cieplnej z istniejącej kotłowni opalanej biomasą - etap II”.</p> <p>Gmina Lubawa – brak danych</p> <p>Gmina Zalewo – nie były prowadzone prace modernizacyjne</p> <p>Gmina Susz – nie było prowadzonych działań w tym okresie.</p> <p>Miasto Lubawa – brak danych</p> <p>Gmina Iława – brak danych</p>
2. Kontrola przestrzegania warunków korzystania ze środowiska w ramach wydanych pozwoleń na emisję.	2009 – 2012	<p>Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie na terenie powiatu iławskiego w okresie obowiązywania Programu przeprowadził 22 kontrole w 16 Zakładach posiadających wydane pozwolenia na emisję lub posiadające zgłoszenie.</p> <ul style="list-style-type: none"> – w 2009 roku przeprowadzono 4 kontrole. – w 2010 roku przeprowadzono 6 kontrole. – w 2011 roku przeprowadzono 8 kontrole. – w 2012 roku przeprowadzono 4 kontrole. <p>W ramach przeprowadzonych kontroli wydano 20 zarządzeń pokontrolnych, udzielono 16 pouczeń, oraz nałożono 7 mandatów karnych.</p>
3. Termomodernizacja budynków.	2009 – 2012	<p>Miasto Lubawa – nie wykonano</p> <p>Gmina Susz – w 2011 roku termomodernizacji poddano obiekt przedszkola w Suszu.</p> <p>Gmina Zalewo – w okresie obowiązywania Programu wykonano termomodernizację budynku urzędu miejskiego w Zalewie oraz budynek Miejsko Gminnego Centrum Kultury w Zalewie</p> <p>Gmina Lubawa – brak danych</p> <p>Gmina Kisielice - w okresie obowiązywania Programu nie wykonano termomodernizacji budynków</p> <p>Miasto Iława – w okresie obowiązywania Programu nie wykonano termomodernizacji budynków</p> <p>Gmina Iława - brak danych</p>

CELE/DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	OCENA REALIZACJI ZADANIA (STAN NA 31.12.2012R.)
<p>4. Ograniczenie emisji ze środków transportu poprzez budowę obwodnicy i modernizację dróg.</p>	<p>2009 – 2012</p>	<p>Miasto Iława – w okresie obowiązywania Programu prowadzono bieżące remonty dróg oraz wybudowano około 3,5 km nowych dróg</p> <p>Gmina Kisielice – w okresie obowiązywania Programu modernizacji poddane zostały następujące odcinki dróg: droga gminna - ul. Przemysłowa – 1000m droga powiat. – Kisielice-Klimy – 500 m droga powiat. – Łodygowo – Butowo – 300 m droga powiat. - Trupel –Goryń – 300 m droga powiat. – Ogródzieniec –Wola Trupel – 5600 m</p> <p>Gmina Lubawa – w okresie obowiązywania programu utwardzono ok. 40 km dróg. Corocznie prowadzone są bieżące prace remontowe polegające na wyrównywaniu nawierzchni, łataniu dziur.</p> <p>Gmina Zalewo – W latach 2009 – 2012 wykonano szereg prac mających na celu poprawę stanu technicznego dróg na terenie gminy Zalewo. Bieżące naprawy tj. remonty cząstkowe dróg, profilowanie, wałowanie czy też utwardzanie dróg kruszywem wykonywane są corocznie na większości dróg wchodzących w skład mienia komunalnego gminy Zalewo. Oprócz wymienionych wyżej prac, zmodernizowane zostały następujące odcinki dróg:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ulica Letnia w Zalewie - droga gminna do miejscowości Huta Wielka (od dr. pow. nr 1329N) - droga powiatowa nr 1194N na odcinku Zalewo – Wielowieś - droga powiatowa nr 1331N na odcinku Wielowieś – Mozgowo - droga powiatowa nr 1305N na odcinku Jerzwałd – Rucewo - droga gminna nr 145005N – Międzychód – Surbajny - droga gminna do miejscowości Matyty (od dr. pow. nr 1307N). <p>Gmina Susz – w okresie obowiązywania Programu ochrony środowiska zmodernizowanych zostało 5,2 km dróg, co stanowi 8,66% wszystkich dróg w Gminie Susz.</p> <p>Miasto Lubawa – w okresie obowiązywania Programu modernizacji uległy ul. Rzepnikowskiego, ul. Rynek, ul. Piaskowskiego, ul. Św. Barbary, ul. Wł. Asta, ul. Grunwaldzka, ul. Gdańska – ul. Papieża Jana Pawła II.</p> <p>Gmina Iława – w okresie obowiązywania Programu zmodernizowano 15 dróg gminnych.</p>
<p>5. Stosowanie technologii energooszczędnych.</p>	<p>2009 – 2012</p>	<p>Zadanie realizowane na bieżąco przez przedsiębiorców.</p>

CELE/DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	OCENA REALIZACJI ZADANIA (STAN NA 31.12.2012R.)
6. Uwzględnienie w gminnych planach zaopatrzenia w ciepło z odnawialnych źródeł energii.	2009 – 2012	Wśród gmin wchodzących w skład powiatu iławskiego 4 (gmina Kisielice, gmina Susz, gmina Lubawa, Miasto Iława) ma opracowane Plany zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe w których uwzględnione zostały odnawialne źródła energii
7. Likwidacja lokalnych kotłowni o dużej emisji i rozbudowa sieci ciepłowniczej.	2009 – 2012	<p>Miasto Iława – w 2009 r. zlikwidowana została kotłownia gazowa zlokalizowana na ul. Ostródzkiej należąca do Energetyki Ciepłej w Iławie Sp. z o.o.</p> <p>Gmina Kisielice – w okresie obowiązywania Programu modernizacji uległa kotłownia miejska w Kisielicach zasilana biomasą. Zmodernizowanie polegało na rozbudowie istniejącego systemu ciepłowniczego na terenie miasta Kisielice. Montażu nowych węzłów ciepłowniczych oraz modernizacji i rozbudowie kotłowni miejskiej zwiększającej moc z 3,0 do 6 MW. W latach 2010-2013 Gmina zrealizowała projekt pn. „<i>Rozbudowa sieci ciepłowniczej na terenie miasta Kisielice, służącej do przesyłu energii cieplnej z istniejącej kotłowni opalanej biomasą - etap II</i>”.</p> <p>Gmina Lubawa – brak danych</p> <p>Gmina Zalewo – w okresie obowiązywania Programu zmodernizowano następujące kotłownie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kotłownia zlokalizowana w budynku UM w Zalewie (wymiana pieca), - kotłownia przy ul. Żeromskiego (wymiana pieca, wymiana rur na preizolowane). <p>Gmina Susz – w okresie obowiązywania Programu ochrony środowiska nie podjęto działań w tym zakresie.</p> <p>Miasto Lubawa – w okresie obowiązywania Programu nie zlikwidowano żadnej kotłowni.</p> <p>Gmina Iława – w okresie obowiązywania Programu zmodernizowano 1 kotłownię w SSP w Rudzienicach. Modernizacja polegała na wymianie kotła węglowego na olej opałowy.</p>
8. Wspieranie transportu przyjaznego dla środowiska.	2009 – 2012	<p>Miasto Iława – brak danych</p> <p>Gmina Kisielice – w okresie obowiązywania Programu nie wspierano transportu przyjaznego dla środowiska.</p> <p>Gmina Lubawa – brak danych</p> <p>Gmina Zalewo – w okresie obowiązywania Programu nie wspierano transportu przyjaznego dla środowiska.</p> <p>Gmina Susz – w okresie obowiązywania Programu nie wspierano transportu przyjaznego dla środowiska.</p> <p>Miasto Lubawa – w okresie obowiązywania Programu nie wspierano transportu przyjaznego dla środowiska.</p> <p>Gmina Iława – nie wspierano transportu przyjaznego dla środowiska.</p>

Podsumowanie:

7. W zakresie jakości powietrza atmosferycznego podejmowane były przede wszystkim działania związane z budową i modernizacją dróg. Modernizacja i rozbudowa systemu ciepłowniczego prowadzona była na terenie miasta

Kisielice. Ponadto modernizacji poddane zostały dwa obiekty w gminie Zalewo oraz jeden w gminie Ława. W okresie obowiązywania programu została zlikwidowana jedna kotłownia.

8. Połowa gmin powiatu ma opracowany plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.
9. Kontrola przestrzegania warunków korzystania ze środowiska w ramach wydanych pozwoleń na emisję prowadzona jest przez WIOŚ w Olsztynie. Na 22 przeprowadzone kontrole 32% z nich zakończyło się nałożeniem mandatu karnego.
10. Prace termomodernizacyjne prowadzone były przez 2 gminy.
11. Żadna z gmin nie prowadziła działań na rzecz wspierania transportu przyjaznego środowisku.

II.3.4. Hałas

CELE/DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	OCENA REALIZACJI ZADANIA (STAN NA 31.12.2012R.)
Hałas		
Cel – Dobry klimat akustyczny		
1. Uwzględnienie w planowaniu przestrzennym ochrony przed hałasem (lokalizowanie zakładów uciążliwych ze względu na poziom hałasu poza terenami zabudowanymi).	2009 – 2012	Zadanie realizowane na bieżąco. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego uciążliwe pod względem hałasu obiekty lokalizowane są z dala terenów objętych ochroną akustyczną.
2. Wprowadzenie ograniczeń emisji hałasu na wybranych akwenach wodnych cennych przyrodniczo.	2009 – 2012	Stan w okresie obowiązywania Programu ochrony środowiska nie uległ zmianie. Na terenie powiatu iławskiego strefę ciszy ustanowiona została dla 43 akwenów wodnych. Wszystkie znajdują się w granicach PKPI.
3. Budowa obwodnic, poprawa stanu nawierzchni ulic i dróg, zapewnienie płynności tras – zielona fala.	2009 – 2012	Na terenie powiatu iławskiego na bieżąco prowadzone są naprawy nawierzchni drogowej tj. remonty cząstkowe, profilowanie, wałowanie czy też utwardzanie dróg kruszywem. W okresie obowiązywania programu nie powstała żadna obwodnica. Miasto Iława ma wytyczona trasę obwodnicy w ciągu drogi krajowej nr 7.
4. Budowa ekranów akustycznych.	2009 – 2012	Brak danych

CELE/DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	OCENA REALIZACJI ZADANIA (STAN NA 31.12.2012R.)
5. Budowa ścieżek rowerowych.	2009 – 2012	<p>Gmina Zalewo – w okresie obowiązywania Programu nie wykonano nowych ścieżek rowerowych.</p> <p>Miasto Lubawa – brak danych</p> <p>Gmina Susz – wykonanych zostało 1058 m tras rowerowych wokół jeziora Suskiego.</p> <p>Gmina Lubawa – brak danych</p> <p>Gmina Kisielice – w okresie obowiązywania Programu nie wykonano nowych ścieżek rowerowych.</p> <p>Miasto Iława – w okresie obowiązywania Programu wykonano następujące ścieżki rowerowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wzdłuż Alei Jana Pawła II – 2,9km – wzdłuż ul. Ziemowita – 3,0km – nad rzeką Iławką oraz nad jeziorem Jeziorak – od ul. Kościuszki do Wańkowicza – 4,07km – nad Małym Jeziorakiem – od ul. Mickiewicza do ul. Sienkiewicza – 0,55km <p>Gmina Iława – w okresie obowiązywania Programu wykonano 10,97km ścieżek rowerowych w następujących miejscowościach:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Siemiany – 1850 m – Szalkowo – Makowo – 5510m – Stradomio – 1100 m – Franciszkowo – Stanowo – 2510 m

Podsumowanie:

1. W obecnym stanie prawnym wartości dopuszczalne dla dróg zostały podniesione w celu ograniczenia stosowania ekranów akustycznych, w związku z czym ilość przypadków, w którym zachodzi konieczność zastosowania ekranów akustycznych została znacznie ograniczona.
2. W okresie obowiązywania programu na terenie powiatu powstało 21,49 km nowych ścieżek rowerowych.
3. Nowe miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego wyznaczają tereny dla zakładów uciążliwych akustycznie z dala od terenów chronionych.
4. W okresie obowiązywania programu nie objęto nowych akwenów strefa ciszy. W powiecie iławskim 43 akweny wodne objęte są strefą ciszy.

II.3.5. Promieniowanie elektromagnetyczne

CELE/DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	OCENA REALIZACJI ZADANIA (STAN NA 31.12.2012R.)
Promieniowanie elektromagnetyczne		
Cel - Utrzymanie poziomu pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych		
1. Współpraca z jednostkami odpowiedzialnymi za przeprowadzanie okresowych badań kontrolnych pól elektromagnetycznych.	2009 – 2012	Zadanie realizowane na bieżąco.
2. Współpraca z jednostkami odpowiedzialnymi za eliminację zagrożeń spowodowanych przekroczeniem dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych.	2009 – 2012	Zadanie realizowane na bieżąco.
3. Modernizacja istniejących sieci elektromagnetycznych, stacji transformatorowych.	2009 – 2012	<p>Miasto Iława – brak danych</p> <p>Gmina Kisielice – w okresie obowiązywania Programu prowadzone były modernizacje istniejących sieci elektromagnetycznych i stacji transformatorowych.</p> <p>Gmina Lubawa – brak danych</p> <p>Gmina Susz – brak danych</p> <p>Miasto Lubawa - w okresie obowiązywania Programu nie były prowadzone modernizacje istniejących sieci elektromagnetycznych i stacji transformatorowych.</p> <p>Gmina Zalewo – w 2012 roku rozpoczęto inwestycję polegającą na budowie budynku rozdzielni 15 kV wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz przebudowę linii 15 kV.</p> <p>Prowadzono też prace związane z modernizacją istniejącej linii WN 110 kV (relacji Morąg – Zalewo) polegającej na regulacji zwisów przewodów roboczych oraz wymianie przewodu odgromowego napowietrznej linii elektroenergetycznej.</p> <p>Gmina Iława – nie modernizowano istniejących sieci elektromagnetycznych i stacji transformatorowych.</p>

Podsumowanie:

1. Zadania wyznaczone w celu utrzymania pól elektromagnetycznych poniżej wartości dopuszczalnych w okresie obowiązywania Programu realizowane były systematycznie w stopniu zadowalającym.
2. W okresie obowiązywania programu na terenie powiatu prowadzono prace związane z modernizacją linii 110 kV (relacji Morąg – zalewo) oraz rozpoczęto inwestycje polegającą na budowie budynku rozdzielni 15 kV wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz przebudowę linii 15 kV.

II.3.6. Awarie

CELE/DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	OCENA REALIZACJI ZADANIA (STAN NA 31.12.2012R.)
Awarie		
Cel - Eliminowanie i zmniejszanie skutków dla mieszkańców i środowiska z tytułu poważnych awarii		
1. Stałe udoskonalanie współpracy służb i organów biorących udział w przeciwdziałaniu i usuwaniu skutków awarii.	2009 – 2012	Zadanie realizowane na bieżąco.
2. Wspieranie modernizacji sprzętu Powiatowej Straży Pożarnej.	2009 – 2012	<p>Gmina Zalewo – w okresie obowiązywania programu nie udzieliła dotacji na zakup sprzętu dla Powiatowej Straży Pożarnej.</p> <p>Miasto Lubawa – w rok 2011 udzielono pomocy finansowej w wysokości 15 000zł w formie dotacji celowej z przeznaczeniem na modernizację garażu Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Iławie.</p> <p>Gmina Susz – w latach 2010-2011 został dofinansowany zakup obuwia gumowego (wodery) oraz rękawic strażackich dla OSP Susz.</p> <p>Gmina Lubawa – brak danych</p> <p>Gmina Kisielice – w okresie obowiązywania programu nie udzieliła dotacji na zakup sprzętu dla Powiatowej Straży Pożarnej.</p> <p>Miasto Iława – w 2009 roku udzielono Państwowej Powiatowej Straży Pożarnej dotacji w wysokości 60.000 zł.</p> <p>Gmina Iława – w okresie obowiązywania Programu nie wspierano modernizacji sprzętu Powiatowej Straży Pożarnej.</p> <p>Starostwo Powiatowe – w okresie obowiązywania Programu dofinansowano zakup następującego sprzętu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zakup lekkiego samochodu ratownictwa chemicznego (2009r. - dofinansowanie 37.000 zł z Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej) - Zakup odkurzacza do zbierania mieszanin olejowo-wodnych oraz zestawu sorbentów (2010 r. - dofinansowanie 6.500 zł ze środków Powiatu Iławskiego przeznaczonych na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej) - Zakup detektora wielogazowego dla Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Iławie (2011 r. - dofinansowanie 2.500 zł ze środków Powiatu Iławskiego przeznaczonych na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej)

Podsumowanie:

1. W okresie obowiązywania Programu jednostki państwowej straży pożarnej zostały dofinansowane na kwotę ok. 121 000 zł.

II.4. OCHRONA KLIMATU I ZAPOBIEGANIE NISZCZENIA OZONU STRATOSFERYCZNEGO

CELE/DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	OCENA REALIZACJI ZADANIA (STAN NA 31.12.2012R.)
OCHRONA KLIMATU I ZAPOBIEGANIE NISZCZENIU OZONU STRATOSFERYCZNEGO		
<p>Cele:</p> <p>Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych.</p> <p>Kreowanie świadomości społecznej w zakresie ochrony ozonowej.</p>		
1. Wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w bilansie energii pierwotnej.	2009 – 2012	Brak danych dla powiatu. Udział źródeł odnawialnych województwo warmińsko-mazurskie obecnie wynosi 10,76%
2. Prowadzenie edukacji społeczeństwa w celu wykreowania świadomości odpowiednich zachowań konsumpcyjnych.	2009 – 2012	<p>Gmina Zalewo – w okresie obowiązywania programu nie prowadziła edukacji społeczeństwa w zakresie kreowania świadomości odpowiednich zachowań konsumpcyjnych.</p> <p>Gmina Kisielice - w okresie obowiązywania programu nie prowadziła edukacji społeczeństwa w zakresie kreowania świadomości odpowiednich zachowań konsumpcyjnych.</p> <p>Gmina Lubawa - w okresie obowiązywania programu nie prowadziła edukacji społeczeństwa w zakresie kreowania świadomości odpowiednich zachowań konsumpcyjnych.</p> <p>Miasto Lubawa - w okresie obowiązywania programu nie prowadziła edukacji społeczeństwa w zakresie kreowania świadomości odpowiednich zachowań konsumpcyjnych.</p> <p>Gmina Susz – brak danych</p> <p>Miasto Iława – brak danych</p> <p>Gmina Iława - w okresie obowiązywania programu nie prowadziła edukacji społeczeństwa w zakresie kreowania świadomości odpowiednich zachowań konsumpcyjnych.</p>

Podsumowanie:

1. Udział odnawialnych źródeł energii w województwie warmińsko-mazurskim w okresie obowiązywania Programu wzrósł o 0,02%.
2. W okresie obowiązywania Programu na terenie powiatu nie prowadzono działań edukacyjnych w zakresie kreowania świadomości odpowiednich zachowań konsumpcyjnych.

II.5. EDUKACJA EKOLOGICZNA

CELE/DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	OCENA REALIZACJI ZADANIA (STAN NA 31.12.2012R.)
EDUKACJA EKOLOGICZNA		
<p>Cele</p> <p>Wysoka świadomość ekologiczna społeczeństwa.</p> <p>Skuteczna edukacja ekologiczna.</p>		
<p>1. Organizacja imprez i festynów ekologicznych.</p>	<p>2009 – 2012</p>	<p>Gmina Zalewo – w okresie obowiązywania Programu nie organizowano imprez i festynów ekologicznych.</p> <p>Gmina Kisielice – w okresie obowiązywania Programu organizowano cyklicznie akcje pn.: „Sprzątanie świata, czyste jeziora i rzeki”. Akcja ta połączona była z imprezami plenerowymi.</p> <p>Gmina Susz – w okresie obowiązywania Programu ochrony środowiska prowadzone były cyklicznie akcje takie jak Sprzątanie Świata.</p> <p>Gmina Lubawa – brak danych</p> <p>Miasto Lubawa – w okresie obowiązywania Programu na terenie miasta organizowano imprezy i festyny ekologiczne.</p> <p>Miasto Iława – Przy okazji imprez organizowanych przez Iławskie Centrum Kultury kilkakrotnie organizowane były happeningi bądź stoiska ekologiczne.</p> <p>Gmina Iława – w okresie obowiązywania Programu na terenie miasta organizowano imprezy i festyny ekologiczne.</p>
<p>2. Kontynuacja tworzenia i popularyzacji ścieżek dydaktycznych.</p>	<p>2009 – 2012</p>	<p>Gmina Zalewo – na terenie gminy Zalewo nie występują ścieżki dydaktyczne.</p> <p>Gmina Kisielice – w okresie obowiązywania Programu nie powstały nowe ścieżki dydaktyczne. Istniejące ścieżki promowane były przy pomocy folderów i biuletynów.</p> <p>Gmina Susz – brak danych</p> <p>Gmina Lubawa – brak danych</p> <p>Miasto Lubawa – w okresie obowiązywania Programu nie powstały nowe ścieżki dydaktyczne.</p> <p>Miasto Iława – Wokół placu rekreacyjnego Szkoły Podstawowej nr 4 zrealizowano kolejny etap rozbudowy „Zielonej Biblioteki”- ścieżki dydaktyczno-przyrodniczej. Istniejące ścieżki dydaktyczne promowane są na stronach internetowych szkół, Parku Krajobrazowego Pojezierza Iławskiego oraz w lokalnej prasie.</p> <p>Gmina Iława – w okresie obowiązywania Programu nie powstały nowe ścieżki dydaktyczne. Istniejące ścieżki dydaktyczne są promowane w ramach działań promocyjnych gminy – publikacje, informacje na stronie internetowej, film. itp.</p>

CELE/DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	OCENA REALIZACJI ZADANIA (STAN NA 31.12.2012R.)
<p>3. Prowadzenie i wspieranie akcji edukacji dorosłych.</p>	<p>2009 – 2012</p>	<p>Gmina Zalewo – w okresie obowiązywania Programu nie wspierano akcji edukacji dorosłych</p> <p>Gmina Kisielice – w okresie obowiązywania Programu nie wspierano akcji edukacji dorosłych</p> <p>Gmina Susz – brak danych</p> <p>Gmina Lubawa – brak danych</p> <p>Miasto Lubawa – edukacja dorosłych prowadzona była przy pomocy artykułów w prasie tygodniku lokalnym „Głos Lubawski”, oraz artykułów na stronach internetowych miasta Lubawa, ulotki itp.</p> <p>Miasto Iława – Prowadzona była akcja edukacji dorosłych w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi. Odbyło się 13 spotkań z mieszkańcami Iławy. W ramach potrzeb wykorzystywano do tego oficjalną stronę miasta www.ilawa.pl.</p> <p>Gmina Iława – w okresie obowiązywania Programu edukacja dorosłych prowadzona była podczas festynów , przy pomocy ulotek informacyjnych i innych publikacji.</p>
<p>4. Popularyzacja ochrony środowiska i przyrody w lokalnych środkach masowego przekazu.</p>	<p>2009 – 2012</p>	<p>Gmina Zalewo – w okresie obowiązywania Programu nie popularyzowano ochrony środowiska i przyrody w środkach masowego przekazu.</p> <p>Gmina Kisielice – w okresie obowiązywania Programu popularyzowano w środkach masowego przekazu informacje dotyczące segregacji odpadów.</p> <p>Gmina Susz –</p> <p>Gmina Lubawa – w 2012 roku w lokalnej zamieszczone były informacje dotyczące nowych zasad gospodarki odpadami wchodzącymi w życie z dniem 1 lipca 2013r.</p> <p>Miasto Lubawa – w okresie obowiązywania Programu popularyzowano w środkach masowego przekazu informacje o tematyce związanej z ochroną środowiska.</p> <p>Miasto Iława – w okresie obowiązywania Programu popularyzowano w lokalnych środkach masowego przekazu informacje o tematyce związanej z ochroną środowiska.</p> <p>Gmina Iława – w okresie obowiązywania Programu popularyzowano w lokalnych środkach masowego przekazu informacje m.in. o odpadach i zbieżności.</p>

CELE/DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	OCENA REALIZACJI ZADANIA (STAN NA 31.12.2012R.)
<p>5. Organizacja i wspieranie konkursów, olimpiad, turniejów ekologicznych.</p>	<p>2009 – 2012</p>	<p>Gmina Zalewo – w okresie obowiązywania programu wspierano organizację konkursów, olimpiad i turniejów ekologicznych</p> <p>Gmina Kisielice – w okresie obowiązywania programu wspierano organizację konkursów, olimpiad o tematyce ochrony środowiska.</p> <p>Gmina Susz – W okresie obowiązywania Programu Gmina Susz wspierała organizację szkolnych i międzyszkolnych konkursów o tematyce ekologicznej. Wsparcie polegało na dofinansowaniu nagród dla uczestników i zwycięzców konkursów.</p> <p>Gmina Lubawa – brak danych</p> <p>Miasto Lubawa – w okresie obowiązywania programu wspierano organizację konkursów, olimpiad o tematyce ochrony środowiska.</p> <p>Miasto Iława – Każdego roku Miasto Iława zakupuje nagrody na konkursy, olimpiady i turnieje ekologiczne organizowane przez szkoły samorządowe lub Zespół Parków Krajobrazowych.</p> <p>Gmina Iława – w okresie obowiązywania programu wspierano organizację konkursów, olimpiad i turniejów ekologicznych</p> <p>Starostwo Powiatowe - Akcja Czyste Jeziora i Rzeki prowadzona corocznie przez Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa Starostwa Powiatowego w Iławie pod patronatem Starosty Iławskiego. Akcja ma charakter ekologiczny i odbywa się w ramach podniesienia świadomości ekologicznej społeczeństwa. Akcja swoim zasięgiem obejmuje teren powiatu iławskiego i adresowana jest do wszystkich jego mieszkańców, bez względu na wiek, charakter wykonywanej pracy, pełnione funkcje, itp. W przypadku dzieci i młodzieży podstawową jednostką biorącą udział w akcji jest klasa wraz z nauczycielem (niekoniecznie wychowawcą). Uczestnicy akcji odbierają materiały związane z akcją (worki, rękawice, plakaty), sprzątają teren i przekazują do organizatora informacje o realizacji i przebiegu sprzątnięcia. Przekazanie materiałów jest równoznaczne ze zgłoszeniem i kwalifikacją do finału akcji, w którym uczestnikom są przyznawane nagrody i wyróżnienia.</p>

CELE/DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	OCENA REALIZACJI ZADANIA (STAN NA 31.12.2012R.)
<p>6. Organizacja szkoleń specjalistycznych dla przedsiębiorców korzystających ze środowiska oraz urzędników administracyjnych.</p>	<p>2009 – 2012</p>	<p>Gmina Zalewo – w okresie obowiązywania Programu nie organizowano szkoleń dla przedsiębiorców i urzędników administracyjnych.</p> <p>Gmina Kisielice – w okresie obowiązywania Programu nie organizowano szkoleń dla przedsiębiorców i urzędników administracyjnych.</p> <p>Gmina Susz – w okresie obowiązywania Programu nie organizowano szkoleń dla przedsiębiorców i urzędników administracyjnych.</p> <p>Gmina Lubawa – brak danych</p> <p>Miasto Lubawa – w okresie obowiązywania Programu nie organizowano szkoleń dla przedsiębiorców i urzędników administracyjnych.</p> <p>Miasto Iława – w okresie obowiązywania Programu nie organizowano szkoleń dla przedsiębiorców i urzędników administracyjnych.</p> <p>Gmina Iława – w okresie obowiązywania Programu nie organizowano szkoleń dla przedsiębiorców i urzędników administracyjnych.</p>
<p>7. Wspomaganie istniejących oraz tworzenie nowych ośrodków edukacji ekologicznej.</p>	<p>2009 – 2012</p>	<p>Gmina Zalewo – brak ośrodków edukacji ekologicznej</p> <p>Gmina Kisielice – w okresie obowiązywania programu gmina wspierała i uczestniczyła w działaniach Ośrodka Edukacji Ekologicznej w Iławie.</p> <p>Gmina Susz – brak ośrodków edukacji ekologicznej</p> <p>Gmina Lubawa – brak danych</p> <p>Miasto Lubawa – brak ośrodków edukacji ekologicznej</p> <p>Miasto Iława – w okresie obowiązywania programu współfinansowało zakup toreb ekologicznych oraz pudełek do zbiórki zużytych baterii. Ośrodek edukacji ekologicznej w Iławie przestał działać, w chwili obecnej uruchomiony jest Punkt informacji ekologicznej w strukturach Związku Gmin: Jeziorak.</p> <p>Gmina Iława – w okresie obowiązywania programu gmina nie wspierała ośrodków edukacji ekologicznej. Na terenie gminy brak jest ośrodków edukacji ekologicznej.</p>

CELE/DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	OCENA REALIZACJI ZADANIA (STAN NA 31.12.2012R.)
<p>8. Działania wydawniczo-popularyzacyjne.</p>	<p>2009 – 2012</p>	<p>Gmina Zalewo – w okresie obowiązywania Programu nie prowadzono działań wydawniczo-popularyzacyjnych.</p> <p>Gmina Kisielice – w okresie obowiązywania Programu prowadzono działania wydawniczo-popularyzacyjnych we współpracy z Ośrodkiem Edukacji Ekologicznej w Iławie.</p> <p>Gmina Susz – w okresie obowiązywania Programu ochrony środowiska nie były prowadzone działania wydawniczo-popularyzatorskie.</p> <p>Gmina Lubawa – w latach 2009-2013 podczas zebrań wiejskich przeprowadzanych w sołectwach Gminy Lubawa poruszane były tematy dotyczące ekologii i ochrony środowiska (m.in. w nawiązaniu do zakładania przydomowych oczyszczalni ścieków, zasad segregacji odpadów).</p> <p>Miasto Lubawa – w okresie obowiązywania Programu prowadzono działania wydawniczo-popularyzacyjnych w lokalnych środkach masowego przekazu.</p> <p>Miasto Iława – w okresie obowiązywania Programu prowadzono działania wydawniczo-popularyzacyjnych w lokalnych środkach masowego przekazu.</p> <p>Gmina Iława – w okresie obowiązywania Programu prowadzono działania wydawniczo-popularyzacyjnych w lokalnych środkach masowego przekazu.</p> <p>Starostwo Powiatowe – w okresie obowiązywania Programu powstały następujące publikacje:</p> <p>1. Kalendarz edukacyjny o tematyce przyrodniczej wydawany corocznie przez Powiat Iławski we współpracy z Zespołem Parków Krajobrazowych Pojezierza Iławskiego i Wzgórz Dylewskich, dofinansowany przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2009 r. – „W co wierzymy? W pejzażu iławskim” (wydany w grudniu 2008) - 2010 r. – „Rośliny chronione w powiecie iławskim” (wydany w grudniu 2009) - 2011 r. – „Ptaki chronione w powiecie iławskim” (wydany w grudniu 2010) - 2012 r. – „Zwierzęta w naszym sąsiedztwie” (wydany w grudniu 2011) - 2013 r. – „Rezerваты przyrody powiatu iławskiego” (wydany w grudniu 2012) <p>2. Album przyrodniczy „Perły Natury Powiatu Iławskiego” autorstwa Stanisława Blonkowskiego wydany w 2011 roku przez Powiat Iławski, dofinansowany ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie. Album poprzez opisy unikatowych walorów przyrody przybliży czytelnikom zarówno krajowym jak i zagranicznym piękno terenów powiatu iławskiego. Opisy inwentaryzacyjne rzadkich gatunków zwierząt, zwłaszcza ptaków, oraz roślin i siedlisk wraz z barwnymi zdjęciami ukazują obecny stan zasobów przyrodniczych tego regionu. Teren powiatu zasiedla rekordowa w skali kraju populacja orła bielika. Ponadto z rzadkich gatunków „naturowych” pokazane zostały żurawie w swym naturalnym otoczeniu. W albumie pojawiają się tereny objęte ochroną Natura 2000: Aleje Pojezierza Iławskiego, Ostoja Iławska, Dolina Drwęcy, Jezioro Karaś, Ostoja Dylewskie Wzgórze.</p>

CELE/DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	OCENA REALIZACJI ZADANIA (STAN NA 31.12.2012R.)
9. Promocja pszczelarstwa, rolnictwa oraz eko- i agroturystyki.	2009 – 2012	<p>Gmina Zalewo – w okresie obowiązywania Programu nie była prowadzona promocja pszczelarstwa, rolnictwa oraz eko- i agroturystyki.</p> <p>Gmina Kisielice – w okresie obowiązywania Programu nie była prowadzona promocja pszczelarstwa, rolnictwa oraz eko- i agroturystyki.</p> <p>Gmina Susz – brak danych</p> <p>Gmina Lubawa – brak danych.</p> <p>Miasto Lubawa – w okresie obowiązywania Programu nie była prowadzona promocja pszczelarstwa, rolnictwa oraz eko- i agroturystyki.</p> <p>Miasto Ława – w okresie obowiązywania Programu prowadzono promocję pszczelarstwa, rolnictwa oraz eko- i agroturystyki.</p> <p>Gmina Ława – w okresie obowiązywania Programu prowadzono promocję pszczelarstwa, rolnictwa oraz eko- i agroturystyki.</p>

Podsumowanie:

1. Działania w zakresie edukacji ekologicznej prowadzone są na terenie powiatu systematycznie.
2. Na terenie powiatu imprezy i festyny ekologiczne organizowane były na terenie gmin wiejskich Kisielice, Susz, Ława oraz gmin miejskich Ława i Lubawa. Przede wszystkim były to cykliczne akcje pn.: „Sprzątanie świata, czyste jeziora i rzeki”. Akcja te połączone były z imprezami plenerowymi. Przy okazji imprez organizowanych przez Ławskie Centrum Kultury kilkakrotnie organizowane były happeningi bądź stoiska ekologiczne.
3. W okresie obowiązywania Programu edukacja dorosłych prowadzona była przez 3 gminy: miasto Ława, miasto Lubawa, gmina Ława.
4. W okresie obowiązywania Programu popularyzacją informacji o tematyce związanej z ochroną środowiska zajmowały się gminy wiejskie Kisielice, Lubawa i Ława oraz gminy miejskie Ława i Lubawa. Przede wszystkim popularyzowano informacje dotyczące nowych zasad gospodarki odpadami wchodzącymi w życie z dniem 1 lipca 2013 r. oraz azbeście.
5. W okresie obowiązywania Programu wszystkie gminy powiatu corocznie wspierały organizację konkursów, olimpiad i turniejów ekologicznych oraz dofinansowywały nagrody dla uczestników i zwycięzców konkursów.
6. W okresie obowiązywania Programu nie organizowano szkoleń dla przedsiębiorców i urzędników administracyjnych.
7. Na terenie gminy Zalewo, Susz, Ława i miasta Lubawa brak ośrodków edukacji ekologicznej.
8. W okresie obowiązywania programu miasto Ława współfinansowało zakup toreb ekologicznych oraz pudełek do zbiórki zużytych baterii. Ośrodek edukacji ekologicznej w Ławie przestał działać, w chwili obecnej uruchomiony jest Punkt informacji ekologicznej w strukturach Związku Gmin: Jeziorak.
9. W okresie obowiązywania Programu tylko miasto Ława prowadzono promocję pszczelarstwa, rolnictwa oraz eko- i agroturystyki.

III. OCENA REALIZACJI PROGRAMU

Cele	Wskaźniki	Jednostka miary	Stan na koniec 2007 r.	Stan na koniec 2011 r.	Zródło informacji o wskaźnikach
Zachowanie walorów krajobrazowych i przyrodniczych powiatu	% powierzchni obszarów powiatu objętych prawną ochroną przyrody	%	43	42,9	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
	Liczba rezerwatów przyrody	szt.	5	5	
	Liczba pomników przyrody	szt.	163	161	
	Liczba użytków ekologicznych	szt.	6	6	
Zwiększenie lesistości powiatu	Stosunek powierzchni zalesionych i zadrzewionych do całkowitej powierzchni powiatu	%	26,3	26,5	Starostwo, Nadleśnictwo
Jakość gleb na poziomie wymaganych standardów	Udział gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych w stosunku do powierzchni przebadanych użytków rolnych	%	55	51	Okr. St. Chem.-Rol.
Poprawa jakości i ochrona powierzchni ziemi	Sukcesywna rekultywacja wyrobisk w kierunku rolnym lub leśnym	szt.	0	3	Starostwo
Zwiększenie stopnia zwodociągowania powiatu	Stosunek liczby mieszkańców podłączonych do wodociągów do całej liczby mieszkańców powiatu	%	98,3	93,1	Urzędy Gmin, Urząd Statystyczny
Zwiększenie stopnia skanalizowania powiatu	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogólnej	%	65,5	63,5	
Zahamowanie powstawania środowiskowych zagrożeń życia	Jakość wody przeznaczonej do spożycia	udział [%] w ogólnej ilości punktów monitoringu	zdatna do spożycia – 75% warunkowo przydatna – 25% niezdatna do spożycia – 0%	b.d.	Powiatowa Stacja Sanitarno-epidemiologiczna
Dobry stan wód*	% wód rzek w: I klasie czystości II klasie czystości III klasie czystości IV klasie czystości NON	udział [%] w ogólnej ilości punktów pomiarowych	I kl. – 0 II kl. – 0 III kl. – 82 IV kl. – 18 NON – 0 (stan na 2006r.)	Na terenie powiatu znajdują się 27 jednolitych części wód powierzchniowych rzek. Dobry stan wód został oceniony u 10 jcwp co stanowi 37% ogólnej liczby jcwp rzek.	WIOŚ
	% wód jezior w: I klasie czystości II klasie czystości III klasie czystości IV klasie czystości NON	udział [%] w ogólnej ilości punktów pomiarowych	I kl. – 0 II kl. – 0 III kl. – 80 IV kl. – 20 NON – 0 (stan na 2006r.)	Na terenie powiatu znajdują się 28 jednolitych części wód powierzchniowych jezior. Dobry stan wód został oceniony u 14 jcwp co stanowi 50% ogólnej liczby jcwp jezior.	WIOŚ

Cele	Wskaźniki	Jednostka miary	Stan na koniec 2007 r.	Stan na koniec 2011` r.	Źródło informacji o wskaźnikach
Zminimalizowanie ilości wytworzonych odpadów	Ilość wytworzonych odpadów innych niż niebezpieczne	Mg/r.	66.255,85	53.380,37	WIOŚ, Urząd Marszałkowski, Urząd Statystyczny
	Ilość odpadów innych niż niebezpieczne poddanych odzyskowi		b.d.	10.471,06	
	Ilość wytworzonych odpadów niebezpiecznych		556,69	2.994,542	
	Ilość odpadów niebezpiecznych poddanych odzyskowi		b.d.	446,978	
	Ilość wytworzonych odpadów komunalnych		19 790,00	19.229,80**	
	Ilość odpadów komunalnych poddanych odzyskowi		b.d.	b.d.	
Poprawa jakości i ochrona powietrza	Emisja zanieczyszczeń z największych zakładów powiatu	Mg	Pył - 101 SO2 - 234 NOx - 113	Pył - 53 SO2 - 217 NOx - 98	Starostwo, Urząd Marszałkowski, GUS, WIOŚ
Dobry klimat akustyczny	Ilość jezior objętych strefami ciszy	szt.	43 (wszystkie w granicach PKPI zgodnie z rozporządzeniem wojewody)	43 (wszystkie w granicach PKPI zgodnie z rozporządzeniem wojewody)	Starostwo, Zespół Parków Krajobrazowych w Jerzwałdzie
Poziomy pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych	Zmniejszenie powierzchni terenów o przekroczonych dopuszczalnych poziomach pól elektromagnetycznych		Nie stwierdzono przekroczeń	Nie stwierdzono przekroczeń	WIOŚ
Zapewnienie redukcji emisji gazów cieplarnianych	Emisja gazów cieplarnianych	Mg/rok	O ₃ - 0,133 CH ₄ - 43,79 CO ₂ - 59.955	O ₃ - b.d. CH ₄ - b.d. CO ₂ - 56.411	Urząd Marszałkowski, GUS
Zmniejszenie zużycia wody podziemnej do celów przemysłowych	Wodochłonność produkcji	m ³ zużytej na cele przemysłowe wody/mln zł produkcji sprzedanej przemysłu	426 m ³ /mln zł	494,8 m ³ /mln zł	Urząd Statystyczny
Zmniejszenie odpadowości produkcji	Odpadowość produkcji	Mg wytworzonych przez zakłady produkcyjne odpadów/mln zł produkcji sprzedanej przemysłu	40,8 Mg/mln zł	53,2 Mg/mln zł	Urząd Statystyczny
Dalsze zwiększania udziału OZE w bilansie zużycia nośników energii	Udział energii ze źródeł odnawialnych w zużyciu energii pierwotnej	Udział [%] energii pochodzącej z odnawialnych źródeł w ogólnym bilansie energii pierwotnej	30%	Brak danych dla powiatu. Udział źródeł odnawialnych dla województwa warmińsko-mazurskie obecnie wynosi 10,76%	Urząd Statystyczny, WIOŚ, Urząd Marszałkowski
Skuteczna edukacja ekologiczna Centrum Edukacji Przyrodniczej	Szkolenia i akcje edukacyjne	szt.	6	14	Starostwo, Samorządy Gminne, Nadleśnictwa
	Utworzenie Centrum Edukacji Przyrodniczej		1	1	

* nastąpiła zmiana klasyfikacja stanu wód powierzchniowych. Dla JCWP wyznaczonych jako naturalna część wód wyznacza się stan ekologiczny, a dla sztucznych lub silnie zmienionych części wód - potencjał ekologiczny.

** ilość zebranych odpadów komunalnych.

Wnioski:

1. Zmniejszeniu uległa całkowita powierzchnia obszarów objętych ochroną przyrody. W 2011 roku zmniejszyła się o 3,7 ha powierzchnia obszarów chronionego krajobrazu na terenie powiatu.
2. Zmianie uległa ilość pomników przyrody. Pomimo ustanowienia w okresie obowiązywania jednego pomnika przyrody, ogólny bilans pomników przyrody zmniejszył się o 2 okazy.
3. W okresie obowiązywania Programu ochrony środowiska odnotowano zwiększenie lesistości powiatu o 0,2%.
4. Zmniejszeniu uległ udziału gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych o 4 %.
5. Emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych uległa zmniejszeniu odpowiednio:
  - Pyły – spadek o 47,5%,
  - SO₂ – spadek o 7,3%,
  - NO_x – spadek o 13,3%.
6. Zmniejszeniu uległa także emisja dwutlenku węgla o ok. 6%.
7. W okresie obowiązywania Programu uległ zmianie sposób oceny stanu wód powierzchniowych. Na terenie powiatu znajduje się 27 jednolitych części wód powierzchniowych rzek. Dobry stan wód został oceniony w przypadku 10 jcwp co stanowi 37% ogólnej liczby jcwp rzek. Na terenie powiatu znajduje się 28 jednolitych części wód powierzchniowych jezior. Dobry stan wód został oceniony u 14 jcwp co stanowi 50% ogólnej liczby jcwp jezior.
8. Pomimo wykonania nowych sieci wodociągowych i kanalizacyjnych zmniejszeniu uległ stopień zwodociągowania powiatu, a także liczba osób korzystająca z oczyszczalni ścieków.
9. Zmniejszeniu uległa ilość wytworzonych odpadów innych niż niebezpieczne (spadek o 19%), natomiast ilość wytworzonych odpadów niebezpiecznych wzrosła ponad 4 krotnie. Ilość odpadów komunalnych znajduje się na podobnym poziomie.